

ฉบับที่ 1/2562

วันที่ 8 มกราคม 2562

ร่างพระราชบัญญัติการประกันภัยทางทะเล พ.ศ.

นายลวรณ แสงสนิท ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ในฐานะโฆษกกระทรวงการคลังเปิดเผยว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2562 เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการประกันภัยทางทะเล พ.ศ. (ร่าง พ.ร.บ. การประกันภัยทางทะเลฯ) ที่กระทรวงการคลังเสนอ โดยร่าง พ.ร.บ. การประกันภัยทางทะเลฯดังกล่าวได้ถูกยกร่างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยมีกฎหมายประกันภัยทางทะเลเป็นของตนเองเป็นครั้งแรก เนื่องจากที่ผ่านมาประเทศไทยไม่มีกฎหมายประกันภัยทางทะเลเป็นการเฉพาะ ทำให้เมื่อเกิดข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาประกันภัยทางทะเลขึ้นได้มีการนำกฎหมายการประกันภัยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้และบางกรณีได้นำกฎหมายประกันภัยทางทะเลของประเทศอังกฤษมาใช้ด้วย ซึ่งอาจก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบ และความไม่เป็นธรรมได้ ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรมีกฎหมายว่าด้วยการประกันภัยทางทะเลที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยทางทะเล ตลอดจนภาคการประกันภัยทั้งระบบ ทั้งนี้ ร่าง พ.ร.บ. การประกันภัยทางทะเลฯ ประกอบด้วย 15 หมวด 134 มาตรา ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. กำหนดบทนิยาม ความหมาย คำจำกัดความ ภายใต้การประกันภัยทางทะเล และได้กำหนดให้ “สัญญาประกันภัยทางทะเล” บังคับกับการประกันภัยขนส่งสินค้าทางทะเลทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งเปิดโอกาสให้คู่สัญญาสามารถตกลงใช้พระราชบัญญัตินี้กับการประกันภัยขนส่งสินค้าทางบกและทางอากาศด้วย

2. กำหนดสิทธิและหน้าที่ระหว่างผู้รับประกันภัย และผู้เอาประกันภัย ดังนี้

2.1 กำหนดหน้าที่ของผู้เอาประกันภัยในการนำเสนอความเสียหาย ตลอดจนข้อมูลและผู้เอาประกันภัยควรรู้และควรเปิดเผยในสัญญาประกันภัยทางทะเลเพื่อธุรกิจ

2.2 กำหนดหลักเกณฑ์ผลใช้บังคับและสิทธิของคู่สัญญาในกรณีมีการตกลงกันเป็นอย่างอื่น

2.3 กำหนดสิทธิของผู้รับประกันภัยในการพิสูจน์ว่าผู้เอาประกันภัยไม่ได้ทำหน้าที่นำเสนอความเสียหายอย่างเป็นธรรมต่อผู้รับประกันภัยในสัญญาประกันภัยทางทะเลที่มีใช้เพื่อธุรกิจ

2.4 การกำหนดสิทธิของผู้รับประกันภัย กรณีผู้เอาประกันภัยฉ้อฉล

3. กำหนดสาระสำคัญ และรายการต่าง ๆ ที่ต้องแสดงในกรมธรรม์ประกันภัยทางทะเล ไม่ว่าจะ เป็นวิธีการออกกรมธรรม์ประกันภัย การลงลายมือชื่อ การประทับตรา รวมทั้งกำหนดให้ผู้เอาประกันภัยสามารถแก้ไขคำ รับรองได้ก่อนเกิดความเสียหาย

4. กำหนดวิธีการคำนวณมูลค่าที่เอาประกันได้ของตัวเรือ ค่าระวาง สินค้า และวัตถุที่เอาประกันอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยจัดทำประกันภัยให้เหมาะสมกับมูลค่าของวัตถุที่เอาประกันภัย รวมทั้งกำหนดความหมายและ หลักการของส่วนได้เสียในการประกันภัยทางทะเลให้ชัดเจน เนื่องจากมีความแตกต่างจากหลักส่วนได้เสียในการ ประกันภัยประเภทอื่น

5. กำหนดลักษณะของความเสียหายที่การประกันภัยทางทะเลให้ความคุ้มครองและกรณีที่ไม่ให้ความคุ้มครอง เช่น ความเสียหายโดยการจงใจ (Willful Misconduct by the assured) และความเสียหายบางอย่างที่ ต้องมีการตกลงเป็นพิเศษจึงจะมีความคุ้มครอง เช่น ความเสียหายอันเป็นผลโดยตรงจากความล่าช้า (Loss caused by delayed) รวมทั้งกำหนดนิยามความเสียหายสิ้นเชิง (Total Loss) และความเสียหายบางส่วน (Partial Loss) เพื่อให้ผู้ เอาประกันและผู้รับประกันทราบหลักการในการชดเชยค่าสินไหมทดแทนเมื่อเกิดความเสียหายขึ้น

6. กำหนดหลักการและหน้าที่ในการชำระเบี้ยประกันภัย โดยผู้รับประกันภัยจะออกกรมธรรม์ ประกันภัยเมื่อมีการชำระเบี้ยประกันภัยแล้ว และกรณีการทำประกันภัยผ่านนายหน้าประกันภัยให้ถือว่าความผูกพันตาม สัญญาประกันภัยระหว่างผู้รับประกันภัยกับผู้เอาประกันภัยอาจมีผลสมบูรณ์แล้ว

7. กำหนดวิธีการคำนวณจำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยจะได้รับชดเชยค่าสินไหมทดแทน ใน กรณีที่วัตถุที่เอาประกันภัยเสียหายสิ้นเชิงหรือเสียหายบางส่วนตามกรมธรรม์ประกันภัยทั้งแบบกำหนดมูลค่า และ แบบไม่กำหนดมูลค่า รวมทั้งกำหนดวิธีการชดเชยค่าสินไหมทดแทน กรณีที่มีการประกันภัยซ้ำซ้อน (Double Insurance) สำหรับทำประกันภัยไว้มากกว่าหนึ่งแห่ง และกำหนดความรับผิดชอบของผู้รับประกันภัยแต่ละรายในกรณีที่จำนวนเงินเอา ประกันภัยรวมสูงกว่าความเสียหายหรือจำนวนวินาศภัยที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้มีวิธีการคำนวณค่าสินไหมทดแทนและ วิธีการชดเชยค่าสินไหมทดแทนที่ชัดเจนทั้งแก่ผู้รับประกันภัยและผู้เอาประกันภัย

8. กำหนดอายุความในการเรียกให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนสำหรับสัญญาประกันภัยตรง ให้ ใช้อายุความ ๒ ปี แต่สำหรับสัญญาประกันภัยต่อ ให้ใช้อายุความ ๖ ปี

ทั้งนี้ การจัดทำร่าง พ.ร.บ. การประกันภัยทางทะเลฯ ดังกล่าว จะส่งผลทำให้ประเทศไทยมีกฎหมาย การประกันภัยทางทะเลของตนเองเป็นครั้งแรก อันถือเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานครั้งสำคัญที่จะเป็นกลไกในการ เพิ่มศักยภาพเศรษฐกิจไทยด้านอุตสาหกรรมการประกันภัยทางทะเลและการขนส่งให้แข่งขันในเวทีโลกได้ และเป็น ประโยชน์ต่อกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทของศาลที่จะเป็นประโยชน์ต่อคู่ความในคดีที่ไม่ต้องนำสืบตามหลัก กฎหมายของต่างประเทศ ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ประกอบการและประชาชนในผลแห่งคดี อีกทั้งยังใช้ เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการกำกับดูแลธุรกิจการประกันภัยของประเทศไทย

โดยหลังจากนี้ จะเป็นขั้นตอนการตรวจพิจารณาร่าง พ.ร.บ. ประกันภัยทางทะเลฯ ของ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งเมื่อแล้วเสร็จ จะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และ
นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ก่อนจะลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้มีผลบังคับใช้ต่อไป

สำนักนโยบายระบบการคุ้มครองผลประโยชน์ทางการเงิน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
02 273 9020 ต่อ 3686

กฎหมายการประกันภัยทางทะเลของไทย

ความเป็นมา

- มาตรา ๘๖๘ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า “อันสัญญาประกันภัยทางทะเล ท่านให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายทะเล”
- เมื่อมีคดีการประกันภัยทางทะเลขึ้นสู่ศาล ศาลอุดช่องว่างของกฎหมายตามมาตรา ๔ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งวางหลักว่า “กฎหมายนั้น ต้องใช้ในบรรดากรณีซึ่งต้องด้วยบทบัญญัติใด ๆ แห่งกฎหมายตามตัวอักษร หรือตามความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้น ๆ เมื่อไม่มีบทกฎหมายที่จะยกมาปรับคดีได้ ให้วินิจฉัยคดีนั้นตาม **จารีตประเพณีแห่งท้องถิ่น** ถ้าไม่มีจารีตประเพณีเช่นนั้น ให้วินิจฉัยคดีอาศัยเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งและถ้าบทกฎหมายเช่นนั้นไม่มีด้วย ให้วินิจฉัยตาม **หลักกฎหมายทั่วไป**”

การดำเนินการที่ผ่านมาของศาล

- ✓ **แนวทางแรก** ใช้กฎหมายอังกฤษ (Marine insurance act 1906 และ The insurance act 2015) ในฐานะหลักกฎหมายทั่วไป
- ⚠️ **มีปัญหาความไม่แน่นอน ความไม่ชัดเจน และความไม่เหมาะสมในการใช้กฎหมายอังกฤษเป็นหลักกฎหมายทั่วไป**
- ✓ **แนวทางที่สอง** ใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย ในฐานะบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งในการวินิจฉัยคดี
- ⚠️ **บทกฎหมายมีความแตกต่างกันระหว่างประกันวินาศภัยและประกันภัยทางทะเล**

ผลที่เกิดขึ้น : ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยทางทะเลไม่มีโอกาสทราบสิทธิและหน้าที่ของตนอย่างชัดเจน จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายประกันภัยทางทะเลของไทย โดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดความชัดเจนความแน่นอนในการใช้กฎหมาย

หลักกฎหมายประกันภัยทางทะเลของอังกฤษ

- Marine insurance act 1906 ประกอบด้วย 94 มาตรา และตารางแนบท้าย
- The insurance act 2015 มีผลใช้บังคับ 12 สิงหาคม 2016 ประกอบด้วย เนื้อหา 7 บท 23 มาตรา และตารางแนบท้าย 2 ตาราง
- Limitation Act 1980 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติอายุความ

ร่างพระราชบัญญัติการประกันภัยทางทะเล พ.ศ.

- เป็นการนำกฎหมาย Marine insurance act 1906 และ The insurance act 2015 มาใช้เป็นแนวทางหลักในการยกร่าง รวมทั้งใช้ Limitation Act 1980 เป็นตัวกำหนดอายุความสำหรับประกันภัยต่อ
- ร่างพระราชบัญญัติการประกันภัยทางทะเล พ.ศ. ประกอบด้วย 15 หมวด 134 มาตรา

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการประกันภัยทางทะเล พ.ศ.

บทนิยาม

บทนิยาม ความหมาย คำจำกัดความ หลักการทั่วไปที่เกี่ยวข้อง และการตีความถ้อยคำในกรมธรรม์ประกันภัย รวมทั้งขอบเขต การบังคับใช้สัญญาประกันภัยทางทะเล

วิธีการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

กำหนดวิธีการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน อาทิ กรณีที่มีการประกันภัย ช้ำซ้อน กรณีการประกันภัยต่ำกว่ามูลค่า และกรณีการเข้ารับช่วง สิทธิไปเรียกร้องจากบุคคลภายนอกผู้กระทำการละเมิด

วิธีการคำนวณ

กำหนดวิธีการคำนวณมูลค่าที่เอาประกันของตัวเรือ ค่าระวาง สินค้า และวัตถุที่เอาประกันต่าง ๆ และวิธีการคำนวณจำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัยจะได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

กรมธรรม์

กำหนดสาระสำคัญ และรายการต่าง ๆ ที่ต้องแสดงในกรมธรรม์ ประกันภัยทางทะเล รวมทั้งกำหนดให้ผู้เอาประกันภัยสามารถ แก้ไขคำรับรองได้ก่อนเกิดความเสียหาย

การชำระเบี้ยและการคืนเบี้ย

กำหนดหน้าที่ของการชำระเบี้ยประกันภัย และหลักเกณฑ์ การคืนเบี้ยประกันภัย

ลักษณะความเสียหาย

กำหนดลักษณะของความเสียหายที่การประกันภัยทางทะเลให้ ความคุ้มครอง และกรณีที่ไม่ให้ความคุ้มครอง กำหนดนิยามความเสียหายสิ้นเชิง และความเสียหายบางส่วน

อายุความ

กำหนดอายุความในการเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (ประกันภัยตรง ๒ ปี ประกันภัยต่อ ๖ ปี)

สิทธิและหน้าที่

กำหนดสิทธิและหน้าที่ระหว่างผู้รับประกันภัย และผู้เอาประกันภัย

Result

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยทางทะเลสามารถทราบสิทธิและหน้าที่ของตนอย่างชัดเจน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้ประกอบการและ ประชาชนที่เกี่ยวข้อง

เป็นเครื่องมืออันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเสริมประสิทธิภาพการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัย

สร้างกลไกในการเสริมสร้างศักยภาพเศรษฐกิจไทยด้านอุตสาหกรรมประกันภัยทางทะเลและขนส่งให้แข่งขันในเวทีโลกได้